

тодиста, де працював до призову у військо. Служив з 1951 по 1954 рік на острові Сахалін, бо саме в ті краї найчастіше посилали юнаків із Західної України, а з Росії — в Галичину та Закарпаття. Після демобілізації його прийняли на роботу в Закарпатські художньо-виробничі майстерні Художнього фонду, де він працював до виходу на пенсію 2001 року.

Від початку активного творчого життя В. Микита утверджувався як майстер тематичної картини. Найбільше у його доробку мотивів сільського побуту, яким митець прагне надати значущості й ваги («Ягнятко», «Звозять сіно», «Дай Боже, добрий день» «На поточку прала»). Тому персонажі його картин — прості селяни — вирізняються стриманістю жестів і поз, гідністю й ширістю у виразах облич — саме так художник незмінно передає поетику життя горян. Також художник багато й плідно працює в жанрі живописного портрета і в ньому прагне втілити гострохарактерні образи. Його персонажі підкреслено «небагатослівні», лаконічні і водночас місткі, вирішені ощадливими виражальними засобами. Від певної споглядальності ранніх портретів В. Микита з часом прийшов до філософської заглибленості в таких творах, як «Портрет Ф. Манайла», «Моя мамка», «Портрет невропатолога Д. Снігурського». Але якщо портрети на взірць Д. Снігурського і Ф. Манайла — це ніби акумулятори інтелектуальності, то «Моя мамка» та багато інших портретів — це надзвичайно делікатна мону-ментальність образів, композиційна ясність і гармонійність, шляхетна стриманість кольорів. Намагаючись відкрити глибини людської душі, митець ніби карбує образ із того матеріалу, який дає йому саме життя. У його портретній галереї є напрочуд зворушливі жіночі образи, у яких втілено світлу любов до жінки-матері, жінки-трудівниці. В. Микита також великий майстер пейзажу — здебільшого гірських краєвидів, сповнених внутрішньої боротьби стихій. Сміливими, енергійними мазками пензля він завжди упевнено узагальнює форму, будує зладжену гармонійність переважно холодних, синіх, блакитних, зелених та малинових барв, притаманних Закарпатській школі малярства. Велична ритміка гірських вершин («Карпатські ритми», «Народна готика» та ін.), бентежна мелодійність («Ноктюрн» та ін.) оптимістична дзвінкість барв («Незабаром весна») — такими рисами вирізняються кращі пейзажі В. Микити. Він немов переливає своє враження від краси природи, своє оптимістичне світовідчуття в барви і лінії своїх полотен, у пройнятий радістю, замилюванням у свій край живопис. У створеній за кілька десятиліть портретній галереї є напрочуд зворушливі жіночі образи, в яких втілено світлу любов до жінки-матері, жінки-трудівниці. Саме така одвічна простота земних почуттів, що йде від світобачення народних закарпатських майстрів, творчість яких живила й надихала художника, вимагала від нього й відповідних виражальних засобів.

Творчість В. Микити відома в Україні та за кордоном. Він з 1950 року бере участь в обласних художніх виставках, з 1957 року — республіканських, а з 1961-го — всесоюзних. З 1966 року його твори експонують на виставках за кордоном, зокрема в Болгарії, Італії, Румунії, Словаччині, Угорщині, Франції, на Кіпрі. У 1962 році він став членом Спілки художників України. 27 років був одним з керівників Закарпатської організації Спілки, а 1996 року був її головою й очолював її до 1999-го. З 1999 року й донині викладає в коледжі Закарпатського художнього інституту ім. А. Ерделі.

Народний художник України (1991) В. Микита є лауреатом обласної премії імені Й. Бокшая та А. Ерделі, Світової премії ім. О. Духновича (Прага), Премії ім. Т. Яблонської. 2005 року він був удостоєний Національної премії України імені Т. Шевченка. Його твори зберігаються у багатьох музеях та приватних колекціях України і за кордоном.

Юрій ІВАНЧЕНКО

начальник організаційно-методичного відділу НАМ України

МИКОЛА ДЬОМІН

До 80-річчя від дня народження

Якби потрібно було охарактеризувати особу Миколи Мефодійовича Дьоміна кількома словами, майже кожен, хто його знає, сказав би, що це прекрасна, надзвичайно освічена, мудра і добра людина. Численні ж енциклопедичні відомості, котрі, як правило, позбавлені емоційного забарвлення, передають лише об'єктивні факти.

Микола Дьомін — сучасний український архітектор, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, член Національної спілки архітекторів України, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри міського будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури, народний архітектор України, лауреат Державної премії України в галузі архітектури, нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

Життєвий і творчий шлях Миколи Мефодійовича не є типовим, радше унікальним для його покоління. Народився 15 вересня 1931 року в Києві. У 1956 році закінчив архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту, в 1961 році — аспірантуру Академії будівництва і архітектури. У 1957—1975 роках — науковий співробітник, завідувач відділу Київського науково-дослідного і проектного інституту містобудування, у 1975—1986 роках — головний спеціаліст, начальник управління генерального плану Києва Головного управління міськвиконкому «Київпроект», у 1988—2000 роках — директор Науково-дослідного інституту теорії та історії архітектури і містобудування, нині — керівник творчої архітектурної майстерні «М. Дьомін». М. Дьомін — автор понад 60 значних архітектурних і містобудівних проектів, серед яких генеральні плани м. Києва (1986, 2002), міст Донецька та Макіївки (1970), м. Гюмри (Вірменія, 1989), автор концепції розвитку м. Караганда (Казахстан, 1992), схем та проектів районного планування Київської (1972), Вінницької (1973) областей, проектів детального планування житлових районів Оболоні (1980), Троещини (1981), Осокорків (1983) у м. Києві, проектів реконструкції готелю «Прем'єр-Палац» у м. Києві (1998—2004), житлових будинків і громадських центрів у столиці України (1998—2005) та ін. Автор понад 200 наукових праць у галузі управління розвитком містобудівних систем, актуальних проблем архітектури та містобудування, територіального планування. Відповідальний редактор збірника наукових праць «Сучасні проблеми архітектури та містобудування», член редколегій низки профільних наукових часописів.

Така щаслива творча доля архітектора М. Дьоміна не була випадковою. Передусім він вдячний за все своєму батькові — відомому українському архітектору-реставратору Мефодію Михайловичу Дьоміну (1903—1988), який навчався в 30-ті роки минулого століття у видатних педагогів — професорів П. Ф. Альошина, О. М. Вербицького, В. М., Рикова, М. П. Пакуліна, працював на будівництві житлових і промислових об'єктів Києва, пройшов Другу світову війну. А з перших днів визволення Києва відбудовував зруйноване місто, був заступником столичного головного архітектора. Під його керівництвом й безпосередній практичній участі було виконано науково-дослідні та проектні роботи з реставрації Ковнірівського та Економічного корпусів Києво-Печерської Лаври, Андріївської і Троїцької церков, Володимирського Собору. Таким батьком можна пишатися.

Ювіляр Микола Мефодійович Дьомін сповнений творчих сил, провадить велику наукову, навчально-виховну, громадську роботу. Як науковий керівник підготував 34 кандидатів та 7 докторів наук. Є членом редколегій 7 науково-технічних збірників, деякі очолює. Бере участь у роботі спеціалізованих вчених рад із присудження вчених ступенів доктора та кандидата наук. Обраний дійсним членом, віце-президентом Української академії архітектури, дійсним членом, академіком-секретарем Міжнародної академії архітектури (Московське відділення), іноземним членом Російської академії архітектури і будівельних наук, професором Міжнародної академії архітектури (Софія); президентом Спілки урбаністів України; є членом містобудівельної ради Київської МДА.

Вітаючи Миколу Мефодійовича Дьоміна з ювілеєм, Президія, весь колектив Національної академії мистецтв України бажають йому здоров'я, творчої наснаги і довгих років життя.

Микола ЯКОВЛЄВ
головний вчений секретар НАМ України

ІГОР БЕЗГІН До 75-річчя від дня народження

Ігор Дмитрович Безгін — особистість неординарна. Де б він не з'явився — як педагог чи лектор в аудиторії, як доповідач на наукових форумах конференціях, як коментатор чи актор телебачення та кіно — одразу стає помітним і привабливим, бо всюди щедро випромінює позитивну енергію і небуденний інтелект, зацікавлено спілкується як зі студентами, так і з академіками. А в перервах між офіційними заходами довкола нього охоче гуртуються співрозмовники, бо він завжди стає своєрідним центром з феєрверком яскравих ідей, дотепів, жартів.

Вагомий і багатовекторний творчий доробок Ігоря Дмитровича. Широке й розмаїте коло його зацікавлень. Це засвідчують навіть рубрики виданої Національною академією мистецтв України книги «Ігор Безгін. Біобібліографічний покажчик-довідник», де йдеться про роки життя та діяльності академіка, його наукову і викладацьку роботу, мистецько-творчі захоплення. Покажчик є своєрідним літописом плідної діяльності вченого й педагога І. Безгіна в царині духовності.

Недарма ж, вочевидь, згадане видання починається привітанням президента Національної академії наук України академіка НАН України Бориса Патона, адресованим Ігорю Дмитровичу Безгіну: «Ми глибоко шануємо Вас, — наголосив Борис Євгенович, — як видатного вченого-мистецтвознавця, талановитого організа-